

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

03

grudnia 2017
niedziela
11:00

NFM, Sala Główna

Koncert dla rodzin: Bajkowe piosenki

Małgorzata Sapiecha-Muziot – dyrygent
Orkiestra Symfoniczna Zespołu Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Wałbrzychu
Chóry projektu Akademia Chóralna – Śpiewająca Polska regionu dolnośląskiego:
Chór „Allegretto” Autorskiej Szkoły Muzyki we Wrocławiu (Urszula Polak – kier. art.)
Chór Szkoły Podstawowej nr 64 im. W. Broniewskiego we Wrocławiu (Katarzyna Btaszczyk – kier. art.)
Chór Szkoły Podstawowej nr 82 im. Budowniczych Wrocławia we Wrocławiu (Klaudia Karczmarsz – kier. art.)
Chór „La Tredici Cantante” Gimnazjum nr 13 im. Unii Europejskiej we Wrocławiu (Wanda Merwińska – kier. art.)
Chór „Bajkonutki” Przedszkola nr 66 „Bajkolandia” we Wrocławiu (Małgorzata Kosowska – kier. art.)
Chór „Nutki-Atutki” Dwujęzycznej Szkoły Podstawowej ATUT Fundacji Edukacji Międzynarodowej we Wrocławiu (Magdalena Leśko – kier. art.)
Chór „Gama” Szkoły Podstawowej nr 80 im. Tysiąclecia Wrocławia we Wrocławiu (Anna Długotęcka-Zamiar – kier. art.)
Chór „Semi Brevis” Szkoły Podstawowej nr 99 im. T. Kościuszki we Wrocławiu (Anna Długotęcka-Zamiar – kier. art.)
Chór Szkoły Podstawowej nr 40 Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 im. B. Iwaskiewicza we Wrocławiu (Mariusz Binek – kier. art.)

Chór „Śpiewające Nutki” Szkoły Podstawowej nr 17 im. prof. S. Kulczyńskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 17 we Wrocławiu (Edyta Kołacz – kier. art.)
Chór „Bel Canto” Szkoły Podstawowej nr 17 im. prof. S. Kulczyńskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 17 we Wrocławiu (Edyta Kołacz – kier. art.)
Chór „Śpiewające Wiewiórki Pana Dęba” Szkoły Podstawowej nr 8 im. J. Piłsudskiego we Wrocławiu (Radostaw Dembiński – kier. art.)
Chór „Voci Colorate” Szkoły Podstawowej nr 118 im. płk. pil. B. Orlińskiego we Wrocławiu (Sara Pradella – kier. art.)
Chór „Dolnośląskie nutki” Szkoły Podstawowej nr 19 im. B. Chrobrego we Wrocławiu (Anna Sipak – kier. art.)
Chór „Cantabile” Szkoły Podstawowej nr 25 im. F. Juszcza we Wrocławiu w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15 we Wrocławiu (Tomasz Gładysz – kier. art.)
Chór „Crescendo” Szkoły Podstawowej nr 63 im. A. Jasińskiego we Wrocławiu (Anna Skoczylas – kier. art.)
Chór „Triole” Zespołu Szkół w Kuropatniku (Marta Humelt – kier. art.)
Chór „Pryma Voce” III Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej-Curie w Świdnicy (Joanna Janas – kier. art.)

kadr z filmu
Akademia Pana Kleksa

kadr z filmu
Pszczółka Maja

Program:

Witajcie w naszej bajce z filmu *Akademia Pana Kleksa* (muz. A. Korzyński, st. J. Brzechwa)
Jak rozmawiać trzeba z psem z filmu *Akademia Pana Kleksa* (muz. A. Korzyński, st. K. Gradowski)
Kaczka dziwaczka z filmu *Akademia Pana Kleksa* (muz. A. Korzyński, st. J. Brzechwa)
Ballada o Tolku Bananie z serialu *Stawiam na Tolka Banana* (muz. J. Matuszkiewicz, st. A. Bahdaj)
Wielka podróż Bolka i Lolka (muz. W. Kazanecki, st. W. Nehrebecki)
Miś Uszatek (muz. P. Hertel, st. J. Galewicz)
Marchewkowe pole, Awantura, Dwuosobowa banda – fragmenty utworów z serialu *O dwóch takich, co ukradli księżyc* (muz. J. Borysewicz, st. A. Mogielnicki)
Rzeka marzeń z filmu *W pustyni i w puszczy* (muz. K. Dębski, st. J. Skubikowski)
Pszczółka Maja (muz. K. Svoboda, st. H. Rostworowski)
Aranżacje: Paweł Stuczyński

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Warszawa lat 80. XX w., szare podwórko jednej ze stotecznych kamienic. Kilkoro chłopców gra w piłkę, inni w kapsle, a jeszcze inni bawią się w berka. Korpulentna kobieta w fartuchu wiesza pranie. Zanim jednak ta scena pojawi się na ekranie, w pierwszym ujęciu pojawia się poważna twarz chłopca. Gdy kamera oddala się, widać, że nie uczestniczy on w zabawie, a jedynie obserwuje rówieśników. To Adaś Niezgodka. Ma dziesięć lat i cztery miesiące. Scena ta pochodzi z kultowego filmu Krzysztofa Gradowskiego *Akademia Pana Kleksa* – ekranizacji książki Jana Brzechwy z 1946 r. Adaś opowiada: „[...] W domu nic mi się nie udawało. Zawsze spóźniałem się do szkoły, nigdy nie zdążyłem odrobić lekcji i miałem gliniane ręce. Tata nie miał dla mnie czasu, a mama nazywała mnie niezdarą. Koledzy na podwórku nie zapraszali mnie do swoich zabaw, ponieważ podobno przynosiłem im pecha. Zresztą te zabawy wydawały mi się strasznie nudne. Naprawdę to woląłem od nich ciekawą książkę. Marzyłem o tym, aby przeżyć jakąś wielką przygodę [...]”. Wkrótce za pośrednictwem uczonego szpaka Mateusza do swojej bajki zaprasza Adasia Pan Kleks. Przy akompaniamentcie jego ulubionej piosenki *Na wyspach Bergamutach* przenoszą się do fantastycznej krainy – tytułowej Akademii, do której przyjmowani są tylko ci chłopcy, których imiona zaczynają się na literę A. Przystąpienie jej progu staje się początkiem wielkiej przygody.

Brzechwa nie znosił morałów. Wolat objaśniać świat, wykorzystując bogatą dziecięcą wyobraźnię i robił to mistrzowsko. „Wiersz, powiastka, ilustracja, piosenka stanowią dla dziecka odmianę zabawek tak jak lalki, otawiane żołnierze czy klocki – tłumaczył. – Tej biologicznej właściwości dziecka powinna odpowiadać literatura i grafika, film i audycja radiowa. Nasycenie tych utworów oszczędzą dydaktykę tylko psuje zabawę, a więc nie osiąga celu”. Gradowski pozostał wierny idei Brzechwy. Stąd w filmie cały korowód fantastycznych postaci (w tym gadający szpak, doktor Paj-Chi-Wo, mroczny Filip Golarz wraz z Alojzym Bąblem i humanoidem Adolfem, smutna księżniczka, Meluzyna i Hans Christian Andersen) oraz szkolnych przedmiotów (zajęcia z kleksografii, przedzenia liter i leczenia chorych sprzętów czy gra w piłkę-globus). No i piosenki, które do słów Brzechwy i Gradowskiego skomponował Andrzej Korzyński, opowiadające o bajkowych dziwach – ośle niesionym przez mrówkę, kurze znoszącej złote jajka, stoniu grającym na fujarce, tańczących drzewach czy kacze dziwaczce.

Do zekranizowania baśni Brzechwy Gradowski przygotowywał się blisko dziesięć lat. Długo przekonywał decydentów, by pozwolili na produkcję filmu „nie na nasze warunki”. Gdy wreszcie wyrażono zgodę, *Akademia Pana Kleksa* napotkała nowe trudności. „[...] brakowało wielu rzeczy – od farb i materiałów po zrozumienie i życzliwość” – wspominał reżyser. Do współpracy zaangażowano aktorów ze ścisłej czołówki: Piotra Fronczewskiego, Leona Niemczyka, Zbigniewa Buczkowskiego i Wiesława Michnikowskiego. Na ekranie towarzyszyło im dwudziestu czterech uczniów – chłopców wybranych z ponad czterystu kandydatów uczęszczających do warszawskich szkół muzycznych, którzy przeszli trzymiesięczne szkolenie choreograficzne.

W niedzielę 4 grudnia 1983 r. w Sali Kongresowej odbył się premierowy pokaz, a w ostatnim tygodniu stycznia roku następnego, gdy w szkołach rozpoczęły się ferie zimowe, *Akademia Pana Kleksa* trafiła do kin w całej Polsce. W pierwszym kwartale film obejrzało ponad cztery miliony widzów, a w ciągu trzech lat ponad czternaście milionów. Pobił on tym samym wszelkie rekordy popularności. Dla tych widzów, którzy odczuwali niedosyt, firma Polton wyprodukowała płytę gramofonową z piosenkami z *Akademii*. Podobnie jak piosenki z innych bajek czy seriali animowanych emitowanych w tamtym okresie, stały się one swoistymi relikwiami dla tych, których dzieciństwo przypadło na lata 70. i 80. A był to czas, gdy z wyjątkową niecierpliwością oczekiwano codziennej wieczorniki. Gdy wreszcie ów moment przychodził, przez niemal trzydzieści minut z wyiekami na twarzy śledzono przygody ulubionych bohaterów. Na kolejne trzeba było czekać aż do następnego dnia.

Równie kultowe, choć nie tak magiczne i tajemnicze, z definicji zrealizowane ze zdecydowanie mniejszym rozmachem, były takie animacje, jak *Miś Uszatek*, *Pszczółka Maja*, *Bolek i Lolek* czy *O dwóch takich, co ukradli księżyc*. Duże znaczenie miała w nich obsada aktorska oraz oprawa muzyczna.

Wyjątkowym zaufaniem dzieci obdarzyły bajkę o kukielkowym, dobrotliwym Misiu Usztku, emitowaną w latach 1975–1987 i będącą wytworem wyobraźni Czesława Janczarskiego oraz Zbigniewa Rychlickiego. W pamięć zapadła szczególnie kreacja użyczającego głosu misiowi Mieczysława Czechowicza, który wykonywał także piosenkę z czołówki (autorstwa Janusza Galewicza i Piotra Hertla). Przedszkolaki identyfikowały się z bohaterami serialu i ich przy-

godami m.in. dzięki niestychanej dbałości projektantów o szczegóły garderoby kukietek i wystroju wnętrz. Każda historia kończyła się morałem. Serial był emitowany w Słowenii, Finlandii, Katalonii, Macedonii, Holandii, Słowacji, na Węgrzech, a nawet w Portugalii i Japonii. Na rok 2019 zapowiadana jest premiera pełnometrażowego filmu o *Misiu Uszatku* z głosami m.in. Macieja Stuhra i Czestawa Mozila.

Pszczółka Maja była koprodukcją austriacko-japońsko-zachodnoniemiecką, popularną w Polsce w latach 80. i 90. w dużej mierze dzięki tytułowej piosence, którą mistrzowsko wykonał Zbigniew Wodecki. Kompozytorka z czasem nabrała cech autonomicznych i zajęła znaczące miejsce w muzyce rozrywkowej, już poza ekranem. Jak wspominał Wodecki: „[...] przyszła do mnie pani, która przyniosła mi kasetę w oryginalnej śpiewanej przez Karela Gotta. Od razu powiedziałem, że tego nie nagram, bo Gott jest tenorem, a ja śpiewam barytonem, więc on śpiewa wyżej ode mnie. [...] Ale ta pani się uparta. Powiedziałem jej wtedy, że jeśli nie chce wierzyć mi na słowo, że ta tonacja jest dla mnie za wysoka, to ja przyjadę, zaśpiewam i udowodnię jej to. I tak zrobiłem. Na nagranie przyjechałem głodny, a że była jeszcze godzina do rozpoczęcia, to zapytano mnie, czy coś zjem. Zjadłem świetnego schabowego z ziemniakami purée i kapustą zasmażaną. Rewelacyjny był! Zapytałem, ile płacę, a oni, że nic, żebym się czuł zaproszony. Pomyślałem, że mnie nieźle urządzili, bo skoro na obiad zaprosili, to musiałem nagrać, inaczej nie wypadało. [...] I tak zostałem pszczołą”.

Serial *Stawiam na Tolka Banana* z 1973 r. (nakręcony na podstawie powieści Adama Bahdaja, w reżyserii Stanisława Jędryki i z Filipem Łobodzińskim w roli głównej) spotkał się z tak wielkim entuzjazmem młodej widowni, że już po pierwszym odcinku redakcję zasypano listami z prośbą o powtórkę. Piosenkę z czotówki skomponował jazzman Jerzy Matuszkiewicz – autor muzyki do takich serialowych hitów, jak *Alternatywy 4*, *Czterdziestolatek*, *Stawka większa niż życie*, *Wojna domowa*, *Janosik*, *Podróż za jeden uśmiech* czy *Przygody psa Cywila*.

Twórca muzyki do kinowej wersji *Bolka i Lolka* z 1977 r. ma dorobek równie bogaty, jak Matuszkiewicz. Waldemar Kazanecki jest kompozytorem ścieżek dźwiękowych o charakterystycznym sznycie symfonicznym, m.in. do *Hrabiny Cosel*, *Czarnych chmur*, *Nie ma róży bez ognia*, *Nocy i dni*, *Bruneta wieczorową porą*, *Zaczarowanego ołówka* oraz *Ballady o Januszku*. Bajka *Wielka podróż Bolka i Lolka* była pierwszym polskim

pełnometrażowym filmem animowanym. Realizacja produkcji trwała trzy lata, a w końcowej fazie pracowano nad nią nawet pięćdziesiąt osób. Obraz wzbudził zainteresowanie amerykańskiej wytwórni Columbia, z którą Studio Filmów Rysunkowych zawarło pierwsze kontrakty. Te jednak z powodu sporu dotyczącego praw autorskich nie doszły do skutku. Twórcą serii o dwóch niesfornych chłopcach był Władysław Nehrebecki, dla którego inspiracją, jak sam wielokrotnie podkreślał, stanowiły zabawy jego synów. Postaci Bolka i Lolka „odpowiadały [im] nie zewnętrznie, ale pewnymi cechami charakteru, które w filmie zostały wyolbrzymione i dodatkowo wzbogacone”. Imiona bohaterów nawiązywały do przedwojennego filmu polskiego, w którym w obie tytułowe postaci wcielił się Adolf Dymśa. W zorganizowanym w 1997 r. plebiscycie na „Dobranockę wszech czasów” bajka *Bolek i Lolek* zajęła pierwsze miejsce, przed *Smerfami* oraz *Wilkiem i zającem*.

Serial animowany *O dwóch takich, co ukradli księżyc* w reżyserii Leszka Gałusza, nakręcony w latach 1984–1989 na podstawie powieści Kornela Matuszyńskiego opowiadającej o przygodach niesfornych bliźniaków, został zilustrowany materiałem muzycznym popularnego wówczas zespołu Lady Pank. Piosenki umieszczono na dwóch płytach dźwiękowych. Głosów postaciom użyczyli Ewa Szulkulska, Dorota Stalińska, Jan Kobuszewski, Wiktor Zborowski, a nawet Jan Borysewicz.

Piosenka *Rzeka marzeń*, choć tak jak *Marchewkowe pole* czy *Pszczółka Maja* zajęła ważne miejsce w kanonie muzyki rozrywkowej, pod pewnymi względami odbiega od nich stylistycznie. Kompozycja Krzesimira Dębskiego do słów Jacka Skubikowskiego powstała w 2001 r. dla Beaty Kozidrak, która promowała nią film Gavina Hooda *W pustyni i w puszczy*, wyreżyserowany na podstawie powieści Henryka Sienkiewicza. Z uwagi na to, że akcja rozgrywa się w Afryce, utwor Dębskiego w pewnym stopniu nawiązuje brzmieniowo do kultury muzycznej tego kontynentu. Piosenka zajęła dziesiąte miejsce na liście przebojów Programu III Polskiego Radia. W obsadzie filmu znajdziemy Adama Fidusiewicza, Krzysztofa Kowalewskiego, Artura Żmijewskiego, Andrzeja Strzeleckiego, Krzysztofa Kolbergera oraz Konrada Imięlę.

Małgorzata Sapiecha-Muzioł

Jest absolwentką dyrygentury symfonicznej oraz Wydziału Wychowania Muzycznego Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu. Od wielu lat kieruje Akademickim Chórem Politechniki Wrocławskiej, a także Orkiestrą i Chórem Zespołu Szkół Muzycznych w Wałbrzychu, z którymi to zespołami prowadzi aktywną działalność koncertową w kraju i za granicą. Pełni funkcję dyrektora artystycznego odbywającego się rokrocznie we Wrocławiu Festiwalu Barbórkowego Chórów Akademickich. Jest dyrygentem Polsko-Niemieckiej Młodej Filharmonii – projektu orkiestrowego skierowanego do młodzieży z Polski i Niemiec. Od marca 2015 r. pełni funkcję kuratora projektu Akademia Chóralna – Śpiewająca Polska w regionie Wrocław i Dolny Śląsk. Uhonorowana Nagrodą Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury „Wena 2013”, nagrodą „Lew Politechniki Wrocławskiej 2015”, a także nagrodami dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej.

Orkiestra Symfoniczna Zespołu Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Wałbrzychu

Członkami orkiestry są uczniowie i absolwenci szkoły. W każdym roku szkolnym orkiestra przygotowuje kilka koncertów, które wpisują się na state do kalendarza imprez kulturalnych Wałbrzycha i Szczawna-Zdroju. Od kilku lat orkiestra współpracuje z Federacją „Euroorchestries”, biorąc udział w festiwalach w Charente-Maritime (Francja) i Koszycach (Słowacja). Kilkakrotnie występowała w ramach festiwalu Young Classic Wratistavia, a także Szalone Dni Muzyki organizowanego przez Teatr Wielki – Operę Narodową w Warszawie. Zespół jest regularnie zapraszany przez Politechnikę Wrocławską do oprawy artystycznej wszelkiego rodzaju oficjalnych uroczystości, które odbywają się na tej uczelni. Dyrygentem orkiestry jest M. Sapiecha-Muzioł, sekcję instrumentów dętych przygotowuje C. Czopka.

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Sponsorzy:

